

Informaci z kontrolní akce 07/18 - Prostředky státního rozpočtu vynaložené na „Program sociální prevence a prevence kriminality“

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen „NKÚ“) na rok 2007 pod číslem 07/18. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ MVDr. Rudolf Němeček.

Cílem kontroly bylo prověřit hospodaření s prostředky státního rozpočtu určenými na realizaci „Programu sociální prevence a prevence kriminality“.

Kontrolovaným obdobím byly roky 2005 a 2006, v případě věcných souvislostí i období navazující. Kontrola byla provedena v období od září 2007 do ledna 2008.

Kontrolované osoby:

Ministerstvo práce a sociálních věcí; Ministerstvo vnitra; Ministerstvo financí; statutární město Brno; statutární město Děčín; statutární město Havířov; statutární město Ostrava; statutární město Plzeň; statutární město Ústí nad Labem; město Orlová; město Osek; DĚTSKÉ KRIZOVÉ CENTRUM, o. s., Praha 4-Michle, V Zápolí 1250/21; Diakonie husitská – STROM, Praha 5-Lužiny, Amforova 1885; Diecézní charita Litoměřice, Litoměřice, Dómské náměstí 10/10; Dobrovolnické centrum, o. s., Ústí nad Labem, Prokopa Diviše 1605/5; Elim, křesťanská společnost pro evangelizaci a diakonii Opava, Rolnická 21A, Opava 5-Kateřinky; Charitní sdružení Děčín, Děčín IV, Husovo nám. 99/13; KOFOEDOVA ŠKOLA, občanské sdružení, Ostrava-Hrabůvka, Hasičská 550/50; Kolpingova rodina Praha 8, Bohnická 32/3, Praha 8; Modrá linka (Centrum a linka důvěry pro děti a mládež), Brno, Lidická 50; Most k naději, Most, Jilemnického 1929; Na počátku, Brno, Soběšická 60; „Plán B“, Brno, Švermova 19; Programy občanské pomoci a sociální intervence, Děčín-Bělá, Saská 2; RATOLEST BRNO, OBČANSKÉ SDRUŽENÍ, Brno, Kozí 2; ROZKOŠ bez RIZIKA, Brno, Vlhká 10; Sdružení Linka bezpečí, Praha 8-Bohnice, Ústavní 91/95; Sdružení pěstounských rodin, Brno, Anenská 10; SHM Klub Plzeň, Křimická 73, 318 01 Plzeň-Skvrňany; SOKRATES Ústí nad Labem, o. s., Ústí nad Labem, Prokopa Diviše 1605/5; SOKRATES 2, Ústí nad Labem, Keplerova 728/48; Spirála, Ústí nad Labem-Skorotice, K Chatám 22.

I. Úvod

Strategie prevence kriminality na léta 2004–2007 (dále jen „Strategie prevence“) byla schválena usnesením vlády ze dne 28. dubna 2004 č. 393. Tímto usnesením vláda České republiky mj. uložila ministru vnitra a ministru práce a sociálních věcí „vyčleňovat v příslušných letech v resortních rozpočtových kapitolách státního rozpočtu České republiky finanční prostředky na resortní programy prevence kriminality“. Ministru financí vláda uložila „vyčleňovat každoročně v rozpočtové kapitole Všeobecná pokladní správa při sestavování návrhu státního rozpočtu České republiky finanční prostředky na rozvoj prevence kriminality na místní úrovni a na meziresortní specifické projekty v příslušných letech“.

Systém prevence kriminality je koordinován *Republikovým výborem pro prevenci kriminality* (dále jen „Republikový výbor“), zřízeným při Ministerstvu vnitra (dále jen „MV“) usnesením vlády ze dne 3. listopadu 1993 č. 617, o projednání koncepce a programu prevence kriminality. Republikový výbor má 20 členů. Je v něm mj. zastoupeno Ministerstvo financí (dále jen „MF“), Ministerstvo práce a sociálních věcí (dále jen „MPSV“) a *Rada vlády pro koordinaci protidrogové politiky* (dále jen „RV KPP“). Předsedou výboru je ministr vnitra. Republikový výbor schvaluje žádosti o dotace na projekty prevence kriminality předložené obcemi, městy a statutárními městy (dále jen „obce“). Z hlediska cílových skupin jde o projekty zaměřené na děti a mládež, sociálně vyloučené skupiny a komunity a oběti trestných činů, včetně obětí domácího násilí. Kontrola byla zaměřena na *Program sociální prevence a prevence kriminality*.

MPSV podporovalo činnost nestátních neziskových organizací (dále jen „NNO“) poskytujících sociální služby občanům v obtížné životní situaci a rozvoj poskytování zvláštních sociálních služeb v sociálně vyloučených komunitách. Usnesením vlády ze dne 9. června 2004 č. 586 uložila vláda ministru vnitra a ministru práce a sociálních věcí rozpracovat hlavní oblasti státní dotační politiky vůči NNO do resortních dotačních programů. MPSV vydalo metodiku pro poskytování dotací ze státního rozpočtu NNO pro rok 2005 a pro rok 2006. MV pro roky 2005 a 2006 zpracovalo *Zásady pro poskytování dotací ze státního rozpočtu obcím na výdaje realizované v rámci Strategie prevence kriminality a dále Věcné, časové a finanční podmínky o účasti státního rozpočtu na financování akcí programů reprodukce majetku*.

Usnesením vlády ze dne 7. února 2001 č. 114, o *Zásadách vlády pro poskytování dotací ze státního rozpočtu České republiky nestátním neziskovým organizacím ústředními orgány státní správy* (dále jen „Zásady vlády č. 114“), byly stanoveny podmínky pro poskytování a čerpání prostředků státního rozpočtu na programy a vymezeny základní oblasti finanční spoluúčasti státu.

Poskytování dotací ze státního rozpočtu na financování programů upravují zejména § 12 až 19 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla).

Poznámka: Všechny právní předpisy uváděné v tomto dokumentu jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

II. Skutečnosti zjištěné při kontrole

1. Finanční prostředky vyčleněné na *Program sociální prevence a prevence kriminality* v letech 2005 a 2006

V rozpočtu MPSV, MV a v kapitole státního rozpočtu *Všeobecná pokladní správa* (dále jen „kapitola VPS“) byly vyčleňovány finanční prostředky na resortní programy prevence kriminality, na rozvoj prevence kriminality na místní úrovni a na meziresortní specifické projekty.

Tabulka č. 1 – Finanční prostředky na *Program sociální prevence a prevence kriminality* – rok 2005 (v tis. Kč)

Kapitola	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutečnost
313 – MPSV	254 186	263 586	262 755
314 – MV	3 900	72 132	67 347
398 – VPS	80 000	12 462	12 462

Zdroj: závěrečné účty kapitol státního rozpočtu.

Tabulka č. 2 – Finanční prostředky na *Program sociální prevence a prevence kriminality* – rok 2006 (v tis. Kč)

Kapitola	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutečnost
313 – MPSV	228 767	231 767	221 598
314 – MV	3 900	61 598	71 414
398 – VPS	80 000	19 495	14 476

Zdroj: závěrečné účty kapitol státního rozpočtu.

Ve schváleném rozpočtu MV v ukazateli *Program sociální prevence a prevence kriminality* na rok 2005 a rok 2006 byly vyčleňovány finanční prostředky na podporu preventivních projektů realizovaných útvary MV nebo Policie ČR. Upravený rozpočet zahrnoval finanční prostředky na projekty realizované NNO a na program ev. č. 214 050 – *Podpora prevence kriminality na regionální úrovni* (rozpočtované v nulové hodnotě a v průběhu roku navýšené z kapitoly VPS).

MPSV v roce 2006 navýšilo rozpočet na *Program sociální prevence a prevence kriminality* o 3 000 000 Kč. V průběhu roku 2006 MPSV oproti rozpočtu po změnách ke konci roku 2006 vykázalo čerpání o 10 169 000 Kč nižší. Nevyužitou částku vrátilo do státního rozpočtu.

Z celkového objemu finančních prostředků poskytnutých v letech 2005 a 2006 na projekty v *Programu sociální prevence a prevence kriminality* byly zkontrolovány finanční prostředky ve výši 288 001 579 Kč.

V roce 2005 MPSV poskytlo dotace na 427 projektů a v roce 2006 to bylo 340 projektů. Nižší počet podpořených projektů v roce 2006 vznikl vlivem metodické změny, kdy ze sociální prevence byly vyřazeny „azylové domy pro jednotlivce“, terénní programy, nízkoprahová denní centra pro osoby bez přístřeší a sociální poradenství, podporované od roku 2006 v rámci grantového řízení z prostředků Evropského sociálního fondu. Ze 30 projektů *Fondu ohrožených dětí* podpořených v roce 2005 MPSV od roku 2006 převedlo 28 projektů do oblasti podpory rodiny.

Od 1. ledna 2007, kdy nabyl účinnosti zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, došlo k systémové změně a dotace na sociální služby nejsou poskytovány na projekt, ale jsou určeny na konkrétní druh služby.

V roce 2005 MV poskytlo dotace na 179 projektů a v roce 2006 na 204 projektů. Jednalo se o projekty jak investičního, tak i neinvestičního charakteru.

Z celkového počtu 96 kontrolovaných projektů, realizovaných 28 kontrolovanými osobami, bylo splnění stanovených cílů zjištěno u 75 projektů. V ostatních případech bylo splnění cílů vyjádřeno počtem poskytnutých služeb.

2. Nedostatky při vydávání rozhodnutí o poskytnutí dotace

- V roce 2005 a v roce 2006 MPSV obdrželo žádosti o dotace na projekty od farních a oblastních charit, které jsou samostatnými církevními právními osobami s vlastní právní subjektivitou. Kontrolou bylo zjištěno, že v rozhodnutích MPSV o poskytnutí dotací na konkrétní projekt nebyly jako příjemci dotací uvedeny farní a oblastní charity, ale tzv. zastřešující organizace diecézní a arcidiecézní charity, které nebyly žadateli o dotace. Na jejich účet MPSV poskytovalo finanční prostředky. Vyúčtování dotací neprováděly diecézní a arcidiecézní charity, neboť se na realizaci projektů nepodílely, ale koneční příjemci dotací (farní a oblastní charity). Obdobně MPSV postupovalo při poskytování dotací jiné zastřešující organizaci, kde žádosti podávaly oblastní spolky.
MPSV k plnění podmínek rozhodnutí o poskytnutí dotací, odpovědnosti za dodržení účelu a hospodárnému použití dotací zavázalo organizace, které se na realizaci projektů nepodílely. **Důsledkem chybného postupu MPSV bylo, že organizace, které byly konečnými příjemci dotací a realizátory projektů, nebyly ze strany MPSV zavázány k plnění podmínek uvedených v rozhodnutích ani nepodléhaly jeho kontrole.** MPSV v roce 2005 takto vydalo 126 rozhodnutí o dotacích v celkové částce 58 816 335 Kč, v roce 2006 vydalo 119 rozhodnutí v částce 73 630 600 Kč.
- **MPSV ve všech rozhodnutích o poskytnutí dotací roku 2005 uvedlo účelové určení dotace na poskytování sociálních služeb a výši poskytované dotace.** V rozhodnutí o poskytnutí dotace mj. stanovilo, že příjemce je povinen dodržovat strukturu projektu. **Skladbu nákladů u poskytované dotace neurčilo.** Na tento nedostatek upozorňoval NKÚ v kontrolním závěru z kontrolní akce č. 03/01 – *Hospodaření s prostředky státního rozpočtu vynakládanými na podporu národnostních menšin*, uveřejněném v částce 3/2004 Věstníku NKÚ. Tento nedostatek MPSV odstranilo až v rozhodnutích roku 2006, kde dotace členilo na osobní a provozní náklady.

- **Obce podávaly žádosti o poskytnutí neinvestičních dotací na MV**, kde Republikový výbor rozhodl o poskytnutí dotací. Po schválení žádostí MV zaslalo MF požadavek na vydání rozhodnutí o poskytnutí dotací, kde uvedlo souhrnnou výši dotací pro jednotlivé obce, avšak bez označení projektů a částek. Finanční prostředky obdržely obce prostřednictvím krajských úřadů. Příjemci dotací vyúčtovali poskytnuté dotace prostřednictvím krajských úřadů, které souhrnně zúčtovaly dotace s MF. Příjemci dotací zasílali na MV finanční vyhodnocení, která obsahovala podrobnější údaje o čerpání dotací na projekty. **Vzhledem k tomu, že MV nevydávalo rozhodnutí o poskytnutí dotací, nebylo oprávněno u příjemců dotací provádět následnou kontrolu použití prostředků státního rozpočtu.**

Tento komplikovaný způsob financování byl změněn usnesením vlády ze dne 25. července 2007 č. 841, ke kontrolnímu závěru Nejvyššího kontrolního úřadu z kontrolní akce č. 06/24 – *Prostředky státního rozpočtu zahrnuté do kapitoly Všeobecná pokladní správa*, které uložilo ministru financí „... promítnout přesuny výdajů z rozpočtové kapitoly VPS do příslušných rozpočtových kapitol...“.

3. Překročení stanoveného procenta spoluúčasti prostředků státního rozpočtu na financování projektu

Kontrolou vyúčtování dotací bylo zjištěno, že některé organizace obdržely dotace na jeden projekt jak od odboru sociálních služeb MPSV, tak od úřadů práce, tj. v rámci kapitoly státního rozpočtu 313 – *Ministerstvo práce a sociálních věcí*. Po sečtení dotací u níže uvedených projektů došlo k překročení procenta spoluúčasti prostředků ze státního rozpočtu, které bylo stanoveno v rozhodnutích o poskytnutí dotace, a tím i k nedodržení jedné z podmínek rozhodnutí o poskytnutí dotace.

Tabulka č. 3 – Přehled o souběhu dotací na projekty Programu sociální prevence a prevence kriminality (v Kč)

Rok	Projekt č.	Náklady	Dot. odb. soc. služeb	Dot. úřadu práce	Dotace celkem	Rozh. %	Skut. %	Překročená částka
2005	S0509/501	2 234 252	613 300	64 900	678 200	28	30	52 610
2005	S0776/002	740 773	290 300	41 997	332 297	40	45	35 988
2005	S0147/017	1 283 040	567 400	113 400	680 800	46	53	90 601
2005	S0122/003	3 408 898	745 700	332 927	1 078 627	22	32	328 669
2005	S0068/001	20 550 000	4 355 000	1 966 108	6 321 108	22	31	1 800 108
2005	P0002/001	1 094 900	434 100	27 000	461 100	40	42	23 140
2005	P0027/001	7 534 249	5 000 000	1 084 325	6 084 325	76	82	358 296
2005	S0544/002	1 272 650	737 400	389 090	1 126 490	58	89	388 353
2006	S0509/501	2 372 052	688 400	47 000	735 400	28	31	71 226
2006	S0407/003	1 922 704	982 600	90 302	1 072 902	54	56	34 642
2006	S0776/002	298 617	189 700	16 017	205 717	64	69	14 602
CELKEM								3 198 235

Zdroj: podklady z vyúčtování u MPSV a z kontrolního protokolu.

V rozhodnutích o poskytnutí dotace na rok 2005 a na rok 2006 stanovilo MPSV tyto podmínky:
„Podíl dotace z kapitoly MPSV státního rozpočtu je na výše uvedený projekt právě ... % (individuálně stanovené procento na každý projekt) nákladů projektu.“
„... nesmí použitá částka dotace přesáhnout stanovený procentní podíl dotace ...
V případě vykázaného vyššího podílu musí příjemce prostředky, připadající na překročený podíl v rámci vyúčtování dotace, vrátit do státního rozpočtu ČR ...“.

V § 3 zákona č. 218/2000 Sb. je mj. stanoveno:

„Pro účely tohoto zákona se rozumí ...

e) neoprávněným použitím peněžních prostředků státního rozpočtu ... jejich výdej, jehož provedením byla porušena povinnost stanovená právním předpisem, rozhodnutím ...“.

Přestože si MPSV bylo vědomo tohoto problému, nesjednalo nápravu nedostatků souvisejících s překračováním stanoveného procenta spoluúčasti prostředků státního rozpočtu. Dotace tak poskytovalo za stejných podmínek za oba sledované roky. Kontrola NKÚ zjistila, že částka spoluúčasti státního rozpočtu byla překročena o 3 198 235 Kč.

4. Poskytování dotací obecně prospěšným společnostem

a) V ustanovení § 18 zákona č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech a o změně a doplnění některých zákonů, je mj. stanoveno:

„(1) Při zajišťování své činnosti se obecně prospěšná společnost může ucházet také o dotace ze státního rozpočtu...“

(2) Dotace z prostředků státního rozpočtu může být obecně prospěšné společnosti poskytnuta na stejnou činnost nebo stejný projekt pouze z jednoho místa.“

Kontrolou vyúčtování dotací bylo zjištěno:

- Obecně prospěšná společnost poskytující pomoc dětem a mládeži v žádosti na MPSV o dotaci na projekt P0025/004 na rok 2005 v bodu 7.4 – *Podíl ústředních orgánů na financování projektu – předpoklad* uvedla podíl RV KPP na financování projektu. MPSV této organizaci poskytlo dotaci ve výši 90 400 Kč. Podle vyúčtování dotace se na financování stejného projektu z prostředků státního rozpočtu podílelo MPSV i RV KPP.
- Obecně prospěšná společnost působící v oblasti řešení problematiky obchodu s lidmi v žádosti na MV o dotaci na projekt *Podpora a ochrana obětí obchodování s lidmi* v roce 2005 v bodu 7.4 – *Podíl ústředních orgánů na financování projektu – předpoklad* uvedla podíl MPSV na financování projektu. MV této organizaci poskytlo dotaci ve výši 756 000 Kč. Podle vyúčtování dotace se na financování stejného projektu z prostředků státního rozpočtu podílelo MV i MPSV.

MPSV a MV postupovaly v rozporu s ustanovením § 18 odst. 2 zákona č. 248/1995 Sb. tím, že poskytly dotace obecně prospěšným společnostem na stejné projekty celkem ve výši 846 400 Kč, přestože dle citovaného ustanovení zákona může být obecně prospěšné společnosti poskytnuta dotace z prostředků státního rozpočtu na stejnou činnost nebo stejný projekt pouze z jednoho místa.

b) V § 3 zákona č. 218/2000 Sb. je mj. stanoveno:

„Pro účely tohoto zákona se rozumí ...

e) neoprávněným použitím peněžních prostředků státního rozpočtu, ... jejich výdej, jehož provedením byla porušena povinnost stanovená právním předpisem, rozhodnutím ...“.

MPSV v roce 2005 poskytlo obecně prospěšné společnosti na projekt *Sociální pomoc obětem obchodování s lidmi* dotaci ve výši 1 342 500 Kč. V bodě 29 rozhodnutí o poskytnutí dotace stanovilo:

„V případě, že během roku příjemce dotace obdrží peněžní prostředky ze státního rozpočtu od jiného ústředního orgánu, je povinen tuto skutečnost oznámit MPSV a uvést veškeré údaje o výši a účelu poskytnuté dotace.“

Organizace neoznámila, že v průběhu roku obdržela dotaci současně od MV ve výši 155 629 Kč. MPSV se tuto skutečnost dozvědělo až z předloženého vyúčtování dotace. **MPSV vyúčtování dotace přijalo, aniž by za nesplnění podmínky stanovené v rozhodnutí zahájilo řízení o odnětí dotace ve smyslu § 15 zákona č. 218/2000 Sb. Současně došlo k porušení zákona č. 248/1995 Sb. tím, že organizace čerpala prostředky státního rozpočtu na stejný projekt ze dvou míst. MPSV této organizaci poskytlo dotaci i v roce 2006, a to ve výši 1 591 000 Kč.**

5. Souběžné poskytování dotací občanským sdružením

V Zásadách vlády č. 114 je v části čtvrté (*Spolupráce ústředních orgánů státní správy*) v bodu 5 stanoveno:

„Pokud ústřední orgány poskytly souběžně dotaci na jeden projekt, spolupracují při provádění věcné i finanční kontroly. Vzájemně se také mohou přizvat k věcným kontrolám podpořených projektů. Pokud to povaha věcné a finanční kontroly poskytnutých dotací umožňuje, lze ji v případě potřeby provádět souběžně.“

Kontrolou vybraných vyúčtování dotací bylo zjištěno, že MPSV v letech 2005 a 2006 poskytlo na 11 projektů současně dotovaných jinými ministerstvy celkem 8 898 700 Kč.

MV obdrželo v roce 2005 žádost občanského sdružení o poskytnutí dotace 1 912 444 Kč na projekt *Podivná samozřejmost*. Sdružení uvedlo v žádosti, že na stejný projekt předpokládá mj. dotaci od dalšího ministerstva ve výši 1 425 000 Kč. Podle vyúčtování se na projektu MV podílelo částkou 986 000 Kč a jiné částkou 285 000 Kč.

MPSV a MV při souběžném poskytování dotací na jeden projekt neprovedly věcnou ani finanční kontrolu v rozporu s ustanovením bodu 5 Zásad vlády č. 114.

6. Příjemci dotací

a) V rámci kontrolní akce bylo mezi kontrolované osoby vybráno občanské sdružení SOKRATES Ústí nad Labem, o. s. V roce 2005 obdrželo od MPSV dotaci ve výši 737 400 Kč na projekt *Terénní program Sokrates Ústí nad Labem*. Při této kontrolní akci nebyly zkontrolovány finanční prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu, neboť statutárního

zástupce nebylo možné kontaktovat. V průběhu roku 2007 ze SOKRATES Ústí nad Labem, o. s., vystoupili všichni členové, včetně statutárních zástupců. Dle platného právního řádu České republiky občanské sdružení SOKRATES Ústí nad Labem, o. s., stále existuje a je i nadále registrováno v evidenci občanských sdružení, kterou vede MV.

Současná právní úprava občanských sdružení v zákoně č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, není dostatečná, neboť umožňuje, aby byla v evidenci zapsána občanská sdružení, která již fakticky zanikla. Nikomu není stanovena konkrétní povinnost zajistit řádně zánik sdružení, včetně vypořádání majetku, ani povinnost upravit tuto problematiku ve stanovách. Uvedenou situaci neřeší ani obecná ustanovení občanského zákoníku týkající se právnických osob. Evidence, ve které mohou být zapsána taková občanská sdružení, postrádá svůj hlavní význam, tedy transparentní přehled existujících občanských sdružení vyvíjejících činnost.

- b) **Kontrolou u příjemců dotací bylo zjištěno, že v některých případech příjemci nedodržovali podmínky stanovené v rozhodnutí o poskytnutí dotací,** resp. v rozhodnutí o registraci akce v informačním systému ISPROFIN. Tím došlo k neoprávněnému použití rozpočtových prostředků, jak vyplývá z ustanovení § 3 zákona č. 218/2000 Sb., kde je stanoveno:

„Pro účely tohoto zákona se rozumí ...

e) neoprávněným použitím peněžních prostředků státního rozpočtu, ... jejich výdej, jehož provedením byla porušena povinnost stanovená právním předpisem, rozhodnutím ...“

Například:

- DĚTSKÉ KRIZOVÉ CENTRUM, o. s., Praha 4-Michle neoprávněně uhradilo z dotace 1 850 Kč za pohoštění.
- SOKRATES 2, Ústí nad Labem, neoprávněně zaplatilo z dotace MPSV léky v částce 2 323 Kč, z nichž jeden je náhražkou drog. Po obdržení dotace od MZ v roce 2005 a v roce 2006 neoznámilo MPSV, na jaký účel byly dotace poskytnuty.
- Statutární město Ostrava uzavřelo smlouvu o dílo a smlouvu mandátní dříve, než obdrželo rozhodnutí o účasti státního rozpočtu na financování akce, kde přiznaná dotace činila 1 003 000 Kč. Tím nedodrželo podmínku stanovenou MV v rozhodnutí o registraci akce v informačním systému ISPROFIN na projekt *Dopravní problematika v městském obvodu Ostrava-jih*, kde je mj. uvedeno:

„Účastník programu nesmí uzavřít smluvní závazek bez vydání rozhodnutí“.

- c) **Někteří příjemci dotací nedodržovali ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví,** kde je v § 8 odst. 1 uvedeno:

„Účetní jednotky jsou povinny vést účetnictví správné, úplné, průkazné, srozumitelné, přehledné a způsobem zaručujícím trvalost účetních záznamů.“

Například:

- Statutární města Děčín, Ostrava a Havířov vedla majetek zařazený do užívání v roce 2005 a 2006 v hodnotě 3 432 975 Kč na účtech 042 – *Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek*. Správně měl být přeúčtován na účty 022 – *Samostatné movité věci a soubory movitých věcí*;
- Sdružení ROZKOŠ bez RIZIKA, Brno, do nákladů účetního období roku 2006 nesprávně zahrnuje výdaje za nákup předplatních kupónů pro rok 2007 ve výši 13 080 Kč, přestože se jednalo o náklad roku 2007.

- Sdružení SOKRATES 2, Ústí nad Labem:
 - do nákladů účetního období roku 2005 nesprávně zahrnulo výdaje za nákup pohonných hmot ve výši 5 201 Kč, uskutečněný již v roce 2004;
 - v účetnictví roku 2005 neprokazovalo výdaje týkající se dotace MPSV a celkových skutečných nákladů na projekt správným, úplným, průkazným a srozumitelným způsobem. Jednalo se o případy, kdy záznamy o trasách jízd neodpovídaly dokladům z čerpacích stanic, ve kterých byl podle dokladů uskutečněn nákup pohonných hmot, nebo záznamy o jízdách chyběly. Nákup pohonných hmot byl doložen nečitelnými doklady.

III. Shrnutí

Na *Program sociální prevence a prevence kriminality* byly v letech 2005 a 2006 poskytnuty prostředky státního rozpočtu celkem ve výši 650 052 tis. Kč. Z této částky bylo realizováno celkem 1 150 projektů městy, obcemi a nestátními neziskovými organizacemi. Projekty byly zaměřeny na pomoc dětem, mládeži a občanům v obtížné životní situaci a na prevenci kriminality.

MPSV vydávalo v některých případech rozhodnutí o poskytnutí dotací organizacím, které nebyly žadateli o dotace. K plnění podmínek rozhodnutí o poskytnutí dotací, odpovědnosti za dodržení účelu a k hospodárnému použití dotací zavázalo organizace, které se na realizaci projektu nepodílely. Důsledkem bylo, že organizace, které byly konečnými příjemci dotací a realizátory projektu, za poskytnuté prostředky státního rozpočtu neodpovídaly a nepodléhaly kontrole MPSV.

Kontrolou byly zjištěny případy, kdy organizace obdržely na jeden projekt dotace jak od odboru sociálních služeb MPSV, tak od úřadů práce. Po sečtení dotací bylo zjištěno, že došlo k překročení procenta spoluúčasti prostředků ze státního rozpočtu, které bylo stanoveno v rozhodnutích o poskytnutí dotací. MPSV nesjednalo nápravu nedostatků souvisejících s překračováním stanoveného procenta spoluúčasti prostředků státního rozpočtu, přestože si bylo vědomo tohoto problému, a dotace poskytovalo za stejných podmínek i v roce 2006. Kontrola NKÚ zjistila, že částka spoluúčasti státního rozpočtu byla překročena o 3 198 235 Kč.

MPSV a MV postupovaly v rozporu se zákonem č. 248/1995 Sb., protože souběžně poskytly dotace obecně prospěšným společnostem na stejný projekt celkem ve výši 846 400 Kč, přestože již ze žádostí o dotace bylo zřejmé, že dotace jsou požadovány z více míst.

MPSV a MV poskytly v letech 2005 a 2006 celkem 9 884 700 Kč na 12 projektů současně dotovaných jinými ministerstvy. MPSV a MV při souběžném poskytování dotací na jeden projekt v rozporu s ustanovením bodu 5 Zásad vlády č. 114 neprovedly věcnou ani finanční kontrolu.

Někteří příjemci dotací porušili zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví tím, že majetek zařazený do užívání celkem ve výši 3 432 975 Kč byl v účetnictví organizací chybně

veden na účtech jako nedokončený dlouhodobý hmotný majetek; do nákladů projektů byly zahrnuty výdaje za nákupy pohonných hmot a nákup ročních a čtvrtletních kupónů MHD, týkající se jiného časového období; některé výdaje nebyly průkazně doloženy.

Statutární město Ostrava uzavřelo smlouvu o dodávce dříve, než bylo vystaveno rozhodnutí o účasti státního rozpočtu na financování akce. Tím došlo k neoprávněnému použití rozpočtových prostředků.

Současná právní úprava občanských sdružení v zákoně č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, není dostatečná, neboť umožňuje, aby byla v evidenci zapsána občanská sdružení, která již fakticky zanikla. Nikomu není stanovena konkrétní povinnost zajistit řádně zánik sdružení, včetně vypořádání majetku, ani není uvedena povinnost upravit tuto problematiku ve stanovách. Popsanou problematiku neřeší ani obecná ustanovení občanského zákoníku týkající se právnických osob.